

Cena Ladislava Eduarda Hudeca 2025 / Ladislav Eduard Hudec Prize 2025
5. ROČNÍK / 5th volume

Laureát: Martin Zavracky

9 788089 934263

CENA LADISLAVA EDUARDA HUDECA 2025

Vydal Spolok architektov Slovenska
vo Vydavateľstve SAS

ISBN 978-80-89934-26-3

© SAS 2025
Vydavateľstvo Spolku architektov Slovenska
Panská 15, 811 01 Bratislava

Zostavili: Lenka Justová, Jakub Hanták
Editori, redakcia: Jakub Hanták, Hana Kopecká
Grafická koncepcia, dizajn a layout: Jakub Hanták
Texty: Martin Zavracky, Ivan Gürtler, Stephan Bastmann,
Danica Končeková, Matej Siebert, Peter Gero,
Autori fotografií architektúry: Alexander Rudolph - DOMUS Images,
Wieland Gleich, Martin Börner, Bastmann+Zavracky BDA
Ostatné fotografie: osobný archív Martina Zavrackého

SPOLOK ARCHITEKTOV SLOVENSKA
SLOVAK ARCHITECTS SOCIETY

Spolok architektov Slovenska
a Centrum architekta Ladislava Eduarda Hudeca
udelilo v roku 2025
Cenu Ladislava Eduarda Hudeca

Martinovi Zavrackému
za jeho úspešné pôsobenie v zahraničí

Cena Ladislava Eduarda Hudeca 2025
Laudácio

Je tomu už 33 rokov, čo som sa stretol s 22-ročným bratislavským rodákom na jeseň v roku 1992 na Fakulte architektúry STU v Bratislave za zaujímavých okolností: Martin Zavracky ako študent architektúry po absolvovaní bakalárskeho štúdia si zvolil spolu s Virgilom Droppom pokračovať v magisterskom stupni v mojej ponuke, len v treťom roku môjho pôsobenia na mojej či už našej spoločnej alma mater. Obaja patrili medzi prvých „odvážlivcov", ktorí sa prihlásili k vtedy málo známemu Gürtlerovi diplomovať...

A musím povedať, že to bolo pre mňa prekvapenie, stretnúť sa so študentom, ktorý vynikal v mnohom asi nad všetkými: výborne škicoval, nebál sa ísť vlastnou cestou, pretože si ju už začal „dlážditʹ" v poslednom ročníku bakalárskeho štúdia v zahraničí, na Faculty of Art and Design University of Cardiff, UK. Potom, ako som spomenul vyššie, absolvoval 2 ročníky magisterského štúdia pod mojím vedením. Štúdium architektúry ukončil obhajobou výbornej diplomovej práce a promóciou v roku 1993.

Moc ho nebolo treba učiť, len usmerňovať, naše dialógy boli určite osožné pre oboch. Z Martina bol už vtedy „sveták", jazykovo výborne vybavený, scestovaný, všímavý nielen ku svetovému architektonickému dianiu, ale takmer ku všetkému, čo hýbalo svetom!

Martin po diplome absolvoval v roku 1994 doktorandské štúdium na School of Architecture, Lund University vo Švédsku. Následne spolupracoval s viacerými zahraničnými projekčnými kanceláriami. V roku 1995 sa rozhodol v architektonickej praxi pokračovať v Nemecku, konkrétne v Greisfwalde, ale svoje až doterajšie pôsobenie architekta spojil so starým hanzovým mestom Rostock, na severovýchodnom pobreží Baltského mora, ktoré je významným centrom spolkovej krajiny Meklenburska-Predpomoranska. Už ako mladý skúsený a ambiciózny architekt v roku 1999 zastáva post hlavného architekta v tamojšej projekčnej spoločnosti INROS.

Rok 2000 je významný pre architekta Zavrackého v tom, že sa stáva členom predstavenstva v Komore architektov Meklenburska-Predpomoranska. O dva roky rok 2002 je istým medzníkom v jeho profesijnej kariére, lebo s architektom Stephanom H. Bastmannom zakladá spoločnú architektonickú kanceláriu Bastmann + Zavracky GmbH. Na ich začiatku smerovala cesta oboch, teda Stephana a Martina, aj na Slovensko. Pri tejto príležitosti som mal možnosť spoznať Martinovho sympatického spoločníka Stephana. Martin sa často vracia na Slovensko, za svojou rodinou, najmä mamou, do Bratislavy, ale stretá sa tu aj so svojimi kolegami, objavuje tu talenty na spoluprácu s ich architektonickou kanceláriou. A darí sa to, lebo dnešné informačné technológie umožňujú i v architektonickej praxi takmer bezhraničnú spoluprácu. Ateliér je totiž otvorený ku kolektívnej spolupráci, v ktorej „nápad musí byť presvedčivý dnes a správny aj pozajtra" je motto ateliéru.

Architektonická kancelária Bastmann + Zavracky GmbH takmer za štvrťstoročie svojej existencie si získava svojimi účasťami v konkurzoch, štúdiami, projektami a realizáciami rešpekt a meno v celom Meklenbursku-Predpomoransku i mimo neho. Typologický záber ateliéru je široký, od objektov obytných po rôzne druhy občianskej vybavenosti, vrátane školských a dopravných stavieb. Ich presvedčivé realizácie sa stali v Rostocku (napr. Campus Altkarlshof) a v okolí (napr. Kreuzfahrtterminal Rostock – Warnemünde) neprehliadnuteľnými, takmer pojmami.

Martin Zavracky bol v rokoch 2012 – 2015 prezidentom Spolku nemeckých architektov (BDA) Meklenbursko-Predpomoransko.

Citujem z tlačovej správy Ministerstva zahraničných vecí SR: „20. júna 2025 mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Slovenskej republiky v Nemecku Marián Jakubócy otvoril honorárny konzulát Slovenskej republiky s pôsobnosťou pre nemeckú spolkovú krajinu

Meklenbursko-Predpomoransko so sídlom v Rostocku. Do funkcie honorárneho konzula bol vymenovaný 55-ročný rodák zo Slovenska architekt Martin Zavracky. Slávnostný akt sa uskutočnil v priestoroch Campusu Altkarlshof v Osthafen-Rostock." (koniec citátu). Campus, je jedným z významných diel architektonickej kancelárie Bastmann + Zavracky GmbH na pravom brehu rieky Warnow v predmostí Petribrücke, kde je dominantným náprotivkom historického centra Rostocku.

„Chcem podporovať hospodársku a kultúrnu výmenu," boli okrem iných slová nového honorárneho konzula SR v Rostocku Martina Zavrackého.

Som presvedčený, že Cena Ladislava Hudeca 2025, ktorú udeľuje Spolok architektov Slovenska, sa dostane do správnych rúk.

A je mi potešením, že napriek takmer tisícke kilometrov, ktoré nás delia, som s Martinom v čulom osobnom kontakte i vďaka moderným komunikačným technológiám. Viem, ako sa mu darí nielen v osobnom, ale aj profesijnom živote. Bol jedným na začiatku viac ako stovky mojich úspešných „školských detí".

Osobne som názoru, že najväčšou odmenou učiteľa je, keď ho predčí jeho žiak...

To sa stalo a nakoniec musím dodať: Martin Zavracky, prepáč, ale dovolím si tu, pri tejto výnimočnej udalosti Spolku architektov Slovenska, Ti tykať, ako sa obaja oslovujeme v súkromí.

Ivan Gürtler
Október 2025

Som na Teba hrdý a prijmi odo mňa úprimnú gratuláciu k tomu, aký si a čím si...! Obaja si ctíme férové medziľudské vzťahy, poctivú a tvorivú prácu, kvalitnú architektúru, ale aj dobré víno. Tak dovoľ mi kolegiálne, ale aj priateľské, to symbolické: „Zum Wohl!!!".

Cena Ladislava Eduarda Hudeca 2025
Laureát

Získať cenu L. Hudeca znamená osobne pre mňa veľa – a zahŕňa zároveňdva kľúčové aspekty. Na jednej strane je to ocenenie toho, čo už bolo vykonané: uznanie práce, myšlienok a projektov, ktoré formovali moju doterajšiu cestu, ktorá bola podobná aj pri arch. Hudecovi. Na druhej strane – a prinajmenšom je to rovnako dôležité – je to záväzok do budúcnosti. Záväzok udržať kvalitu vlastnej tvorby, zachovať sny a prežívať povolanie architekta každý jeden deň s presvedčením a odhodlaním.

Architektúra je dialóg. Dialóg s okolím, so sociálnym kontextom, s kultúrnymi vrstvami v danej krajine, kde sa vytvára a formuje projekt. Každá architektonická úloha je rozhovor – medzi miestom a myšlienkou, medzi človekom a priestorom. Kto toto povolanie nasleduje, nesie zodpovednosť: za životné prostredie, za spoločnosť, za kultúrnu identitu, ktorá sa v každom diele skrýva.

Táto cena je preto pre mňa viac než spätný pohľad. Je povzbudením. Potvrdením, že zvolená cesta – so všetkými výzvami, s vášňou a idealizmom, ktorý ju sprevádza – je správna. A zároveň je podnetom pokračovať v práci tak, ako doteraz: s oddanosťou, zvedavosťou a pevným presvedčením o sile architektúry vytvárať svet, ktorý je zmysluplný a ľudský.

Martin Zavracky
Október 2025

Curriculum vitae

Narodil som sa v Bratislave, v „prešpuráckej" rodine, v ktorej architektúra a kultúra vždy mali dôležité miesto. Už v detstve som sa zoznámil so základmi a pôvabom tohto povolania. Moja mama, sama architektka, ma výrazne ovplyvnila – často som ju sprevádzal do práce, s veľkým záujmom som si prezeral architektonické časopisy, alebo som ju pozoroval pri kreslení a navrhovaní. Tieto rané dojmy položili základy mojej vášne pre architektúru a dizajn.

Jedným z najvýznamnejších zážitkov mojej mladosti bol dlhší pobyt v severnej Afrike: viac ako rok som strávil v Alžírsku, kde moja mama pracovala ako architektka a urbanistka. Tam som sa po prvý raz intenzívne stretol s inými kultúrami, jazykmi a spôsobmi života. Skúsenosť života vo frankofónnej krajine, kde bola hlavnou rečou francúzština, mi ukázala, aká dôležitá je komunikácia medzi ľuďmi. Spočiatku mi často chýbali jazykové prostriedky, aby som sa mohol presne vyjadriť – a tak som sa naučil dorozumievať sa prostredníctvom kresieb. Skice sa pre mňa stali jazykom – mostom medzi ľuďmi, myšlienkami a kultúrami. Tento vizuálny spôsob komunikácie ma hlboko ovplyvnil a sprevádza ma dodnes v mojej architektonickej práci: komunikovať cez kresbu, vysvetľovať súvislosti a sprístupňovať myšlienky vizuálne, sa stalo podstatnou súčasťou mojej osobnosti aj môjho profesijného chápania architektúry.

Pobyt v severnej Afrike zároveň prehĺbil moje povedomie o regionalite a regionálnej architektúre – o vplyve klímy, materiálu a kultúry na spôsob stavania. Tieto skúsenosti sa stali základom môjho neskoršieho architektonického myslenia.

Štúdium architektúry
Po maturite som v roku 1988 začal študovať architektúru – odhodlaný spojiť kreatívne a technické aspekty staviteľstva. Politické a spoločenské zmeny konca 90. rokov som prežíval vedome a aktívne ako čerstvý študent architektúry. Prelomové udalosti otvorili nové horizonty a prebudili vo mne túžbu pôsobiť aj medzinárodne a rozšíriť svoje znalosti v zahraničí.

Po štvrtom semestri v roku 1991 som získal štipendium Erasmus, ktoré ma priviedlo do Walesu – na Faculty of Art and Design na univerzite v Cardiffe. Tam som sa hlbšie venoval štúdiu interiérovej architektúry a dizajnu.

Medzinárodná a tvorivá atmosféra v Cardiffe mi poskytla množstvo podnetov: navštívil som popredné architektonické ateliéry ako Peter Foggo & Associates, Nicholas Grimshaw Architects a Future Systems v Londýne – boli to stretnutia, ktoré zásadne rozšírili môj pohľad na súčasnú architektúru. Počas štúdia som sa tiež zúčastnil veľkej architektonickej súťaže pre mesto Brno, ktorú napokon vyhralo londýnske štúdio Peter Foggo & Associates. Spolupráca na tomto projekte bola pre mňa cennou a formujúcou skúsenosťou, ktorá prehĺbila moje chápanie konceptuálneho návrhu, tímovej práce a medzinárodnej architektonickej praxe.

Posledný ročník na fakulte v spoločných diplomových ateliéroch s Maťom Siebertom, Virgilom Droppom či Romanom Talašom, ako aj inými spolužiakmi, ukončili môj pestrý študentský život v Bratislave. Po úspešnom ukončení štúdia s vyznamenaním a obhájení diplomovej práce pod vedením doc. Ivana Gürtlera, ktorý mi „otvoril tie správne dvere do sveta architektúry", som získal štipendium Rotary International Foundation, ktoré ma zaviedlo do Švédska. Tam som na univerzite v Lunde absolvoval magisterské (postgraduálne) štúdium a opäť som sa intenzívne zaoberal otázkami stavania v kontexte rôznych klimatických a kultúrnych podmienok. Kým som v Cardiffe navrhoval pri Severnom mori, v Lunde som pracoval pri brehoch Baltského mora – dve skúsenosti, ktoré ešte viac prehĺbili moje povedomie o regionalite, materiálovosti a udržateľnom stavaní a ktoré dodnes formujú môj architektonický postoj.

Prax a tvorba

Moje prvé skúsenosti so „samostatnou" tvorbou som získal už počas vysokoškolského štúdia, kde som sa zaoberal grafickým dizajnom. V tomto období vznikli návrhy obalov pre tabakový priemysel a tiež prvé logá pre mladé firmy, ktoré vznikali bezprostredne po revolúcii. Tieto rané zákazky ma napokon priviedli spolu s Maťom Siebertom k nášmu prvému samostatnému projektu: k návrhu oplotenia pre kostol neďaleko Bratislavy v roku 1991, ktorý stojí dodnes.

Následne som absolvoval rôzne stáže v architektonických a interiérových ateliéroch vo Veľkej Británii a Švédsku. Vo Švédsku došlo k rozhodujúcemu stretnutiu s majiteľom architektonicko-inžinierskej kancelárie Planungsbüro Greifswald pánom Draegerom, ktorý ma pozval na stáž do Greifswaldu na druhej strane Baltiku. Zo stáže sa neskôr vyvinulo trvalé zamestnanie v pozícii hlavného architekta. Medzi moje prvé samostatné projekty patrili pobočky Sparkasse Mecklenburg-Vorpommern a niekoľko obytných domov v Greifswalde a okolí.

Následne som prešiel ako externý spolupracovník do spoločnosti INROS Lackner v Rostocku, generálneho projektanta s rozsiahlym spektrom projektov v európskom a svetovom meradle. Tam som získal svoju prvú cenu v realizačnej architektonickej súťaži na komunikačné centrum (Call Center) pre 300 zamestnancov autopožičovne Sixt v Rostock-Lütten Klein.

Paralelne s tým sa začala aj moja spolupráca s architektom Stephanom Bastmannom. Spoločne sme spracovali našu prvú veľkú zákazku v lete 1998: realizačný projekt bytového domu so 60 bytmi pre stavebný koncern Bilfinger & Berger AG – pod obrovským časovým tlakom, keď stavebné práce už prebiehali. Počas troch mesiacov vznikla kompletná realizačná dokumentácia (AFU). Táto intenzívna spolupráca sa stala formujúcou profesionálnou skúsenosťou a urobila zo Stephana Bastmanna jednu z najdôležitejších profesijných osobností v mojom živote.

Vlastný ateliér

Odvaha založiť si vlastný architektonický ateliér a pracovať s vlastnou zodpovednosťou ma sprevádzala odjakživa. Počas mojich rokov u generálneho projektanta INROS som si uvedomil, že hranice tam neboli z betónu, ale z hierarchií. Bol som na začiatku tridsiatky, keď som sa rozhodol pre krok k profesijnej a ekonomickej samostatnosti. K rozhodnutiu výrazne prispelo aj stretnutie so Stephanom Bastmannom. Stretli sme sa pri architektonickej súťaži, ktorú sme síce prehrali, no v tom „prehraní" sme získali niečo oveľa cennejšie: poznanie, že hovoríme rovnakým jazykom. Nie nahlas, nie proti sebe, ale v dialógu. Bez márnivosti, bez boja o vlastnú ideu, s vôľou pracovať na spoločnom cieli, na spoločnom architektonickom koncepte. Keď sme sa rozhodli založiť si ateliér, bolo to – spätným pohľadom – rovnako odvážne ako naivné rozhodnutie. Písal sa rok 2002, najhlbší bod hospodárskej krízy v Nemecku. Verejné investície stáli, mnohé projekty sa odkladali alebo vôbec neuvažovali. Ako architekt si človek neraz musel „vymýšľať" vlastné projekty, len aby neupadol do nečinnosti. A predsa sme sa rozhodli pre samostatnosť. Ja – s mladou rodinou a dvojročným synom – som cítil ťažobu tohto rozhodnutia. Ale aj akýsi vzdor, ktorý mi hovoril: Ak nie teraz, tak kedy? Prvé zákazky prišli prekvapivo rýchlo. Pre Univerzitu v Rostocku sme mohli navrhovať športovú halu. Následne prišli súkromní investori, prestavby a novostavby v Rostock-Reutershagen. Ukázalo sa, že sa na seba môžeme spoľahnúť – tzv. „umelecká ješitnosť" medzi nami nemá miesto – ani vo fáze návrhu, ani v nekonečných nočných diskusiách o detailoch. Vtedy sme pracovali dvanásť až pätnásť hodín denne. Nie preto, že by nás k tomu niekto nútil, ale preto, že nás tvorivá práca viedla, ba miestami až nadchýnala. Z dvoch architektov sa čoskoro stal tím s viac než piatimi zamestnancami. O päť

rokov neskôr sa naskytla možnosť získať pozemok v centre mesta – miesto, na ktorom sme si navrhli a postavili prvý vlastný ateliér, vrátane bývania. Bol to pre nás míľnik. Prejav sebavedomia a pocitu, že sme dorazili na „svoje" miesto.

Projekty, ktoré nás formovali
Niektoré z projektov tých rokov nás vyniesli ďaleko za hranice regiónu. Druhé miesto v medzinárodnej súťaži pre Mittelmole v Rostock-Warnemünde. Tretie miesto pri návrhu nového Múzea umenia v Ahrenshoope. A napokon prvé miesto pre Bernsteinhaus Mitte v Ribnitz-Damgarten, ktoré sme mohli aj realizovať. Každá z týchto súťaží bola míľnikom – nie pre ocenenia, ale preto, že nám ukázala, že náš rukopis je viditeľný a pochopený. Významným zlomom pre náš ateliér bola finančná kríza v roku 2008. Dovtedy sme pracovali prevažne na súkromných projektoch – pre verejný sektor len okrajovo. Zmenené rámcové podmienky však otvorili možnosť vo väčšej miere sa zapájať do verejných súťaží a konaní. V dôsledku toho sme získavali stále väčší počet zákaziek na plánovanie a následnú realizáciu – školských stavieb pre obce a univerzity, ale aj budov pre spolkovú políciu, colnú správu či armádu (Bundeswehr).

Súčasne začal verejný sektor výraznejšie investovať do vzdelávania a infraštruktúry, z čoho sme mohli dlhodobo profitovať. Projekty sa stávali stále rozsiahlejšími a popri tom náš tím narástol na viac ako 20 zamestnancov. Čím viac sme rástli, tým komplexnejšie boli úlohy. Plánovanie jedenástich celonárodných výcvikových centier pre federálnu colnú správu s celkovým objemom približne jednej miliardy eur bol projekt, ktorý nás naučil pokore – aj hrdosti. Plánovanie pre budovu Federálneho ministerstva zahraničných vecí v Brandenburg an der Havel, strategické plánovania pre univerzity, pre políciu, úlohy pre armádu a spolkovú políciu, rozsiahle urbanistické projekty ako plán zóny polostrova Pütnitz – to všetko bolo niečo, o čom som si na začiatku kariéry netrúfal ani snívať.

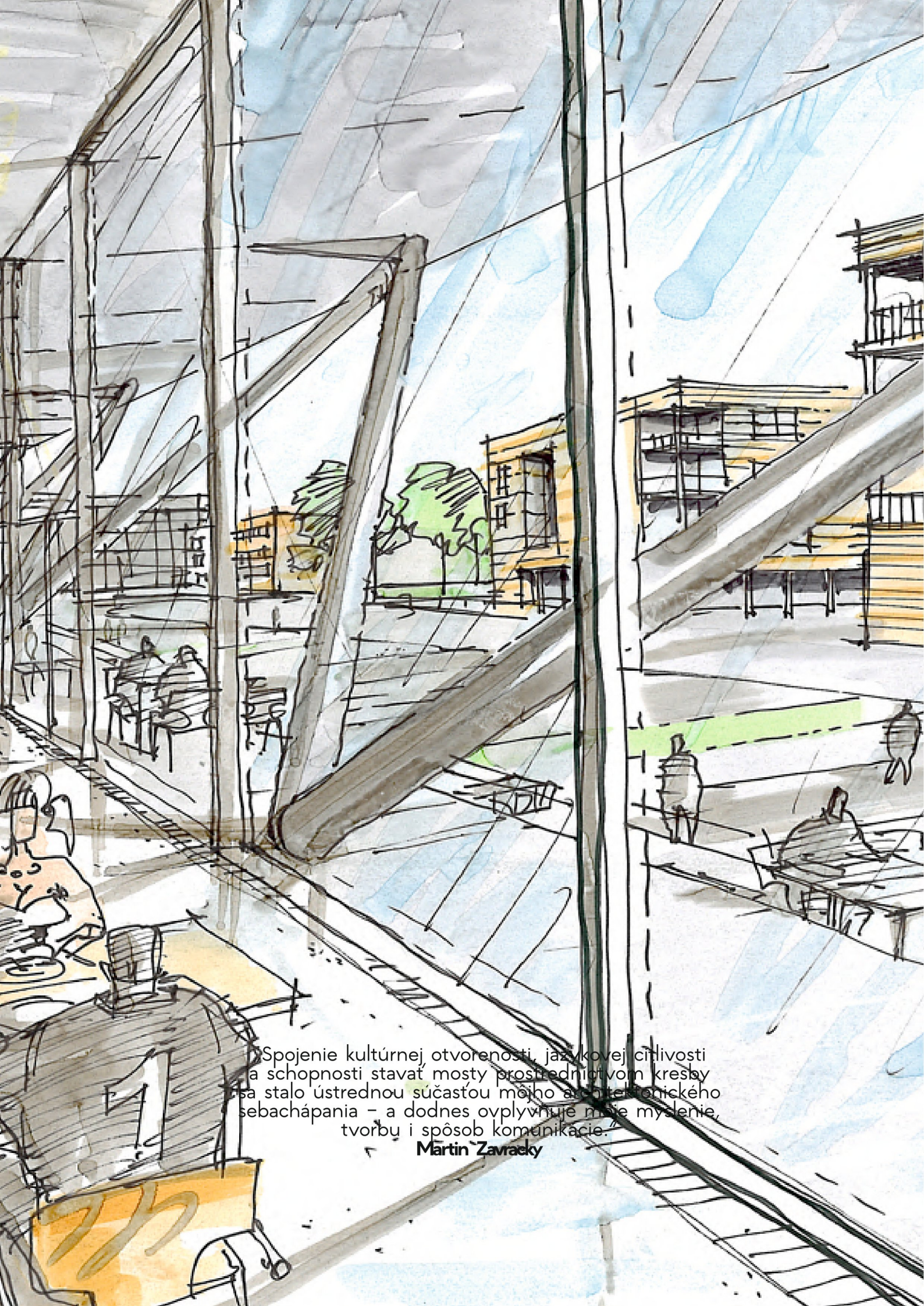
A predsa sa aj toto miesto stalo časom primalým. Ateliér rástol, projekty boli rozsiahlejšie, zodpovednosť väčšia. S viac ako dvadsiatimi zamestnancami prišiel čas na nový krok. Tak vznikla myšlienka Campus Alt Karlshof – architektonický ateliér s doplnkovými prenajímateľnými priestormi, otvorený, veľkorysý, vizionársky. Naplánovali sme ho, zrealizovali a naplnili životom. Keď sa dnes obzriem späť, nevidím priamu cestu, ale takú, ktorá sa kľukatí, odbočuje, je plná výziev aj vrcholov. No, vidím aj to, že každé rozhodnutie – odvážne aj naivné – ma priviedlo tam, kde stojím dnes.

Spojenie kultúrnej otvorenosti, jazykovej citlivosti a schopnosti stavať mosty prostredníctvom kresby sa stalo ústrednou súčasťou môjho architektonického sebachápania – a dodnes ovplyvňuje moje myslenie, tvorbu i spôsob komunikácie.

Martin Zavracky
Október 2025

„Spojenie kultúrnej otvorenosti, jazykovej citlivosti a schopnosti stavať mosty prostredníctvom kresby sa stalo ústrednou súčasťou môjho architektonického sebachápania – a dodnes ovplyvňuje moje myslenie, tvorbu i spôsob komunikácie.“

Martin Zavracky

Cena Ladislava Eduarda Hudeca 2025

Povedali o ňom

Profesionálne stretnutie môjho života
Stephan Bastmann

Keď sa dnes obzriem späť na desaťročia mojej pracovnej dráhy, vidím jednu stálu a určujúcu hodnotu, ktorá hlboko ovplyvnila moje myslenie, môj postoj a moje chápanie architektúry – spoluprácu s Martinom Zavrackým.

Naše cesty sa pretli v roku 1999 – v období, keď nebolo vôbec samozrejmé tvoriť kvalitnú architektúru v daných ekonomických a spoločenských podmienkach. Viera v kvalitu, v postoj a v zodpovednosť architekta voči priestoru, človeku a spoločnosti bola vtedy ťažšie obhájiteľná než dnes. A práve v týchto náročných časoch sa začala naša spoločná práca – vedená presvedčením, že architektúra nie je len stavanie budov, ale prejav kultúry, charakteru a úcty k miestu i ľuďom, ktorí v ňom žijú.

Z tejto spoločnej vízie vyrástlo počas viac než 25 rokov pôsobenia renomované architektonické štúdio, uznávané v celom Nemecku. To, čo nás celé tie roky spájalo a posilňovalo, sú hodnoty, ktoré majú rovnaký význam v každodennom živote aj v procese tvorby: absolútna vzájomná lojalita a – čo je azda ešte dôležitejšie – pokorný prístup k architektúre. Nikdy nešlo o to, kto má lepší nápad, ale o to, aby sme spoločne našli to najlepšie riešenie. Táto zásada bola a zostáva základom našej práce – vytvorila klímu vzájomného rešpektu, otvorenosti a dôvery. Vďaka nej sme dokázali riešiť úlohy, na ktorých si iní vylámali zuby. Vždy sme sa zhodli, že komplexné zadania si vyžadujú jednoduché, ale správne riešenia – nie umelé, efektné či samoúčelné gestá. Dobrý návrh sa vyznačuje vnútornou logikou, jasnosťou a samozrejmosťou. Priemerné riešenie si nezaslúži vylepšenie, ale odvahu na úplné prehodnotenie. Z tejto úzkej profesionálnej spolupráce sa časom zrodilo aj hlboké osobné priateľstvo. Martin Zavracky nie je len kolega – stal sa jedným z mojich najbližších a najlepších priateľov, človekom, s ktorým možno zdieľať nielen projekty, ale aj hodnoty, myšlienky a životné cesty.

Čo Martina Zavrackého osobitne charakterizuje, sú jeho mimoriadne odborné schopnosti: výnimočná priestorová predstavivosť, jemný cit pre materiál, štruktúru a atmosféru, ako aj zriedkavý talent vyjadriť myšlienku architektonického priestoru kresbou tak presvedčivo, že osloví a nadchne mnohých. Zároveň je Martin človekom, ktorý je doma v mnohých kultúrach. Vďaka svojej zvedavosti a vášni pre nové dokáže znovu a znovu nájsť riešenia, ktoré sú možno prekvapivé, no vždy pravdivé a výstižné. Je majstrom originality – nikdy nie módnosti. Je vždy autentický, jasný a verný vlastnému postoju. Martin Zavracky je duchovný partner, kritický mysliteľ, presný pozorovateľ a zanietený architekt. Jeho schopnosť jasne štruktúrovať zložité vzťahy, spojená s hlbokou citlivosťou pre ľudský rozmer priestoru, posunula našu spoločnú prácu na úroveň, ktorá ďaleko presahuje bežné rámce. Na Martinovi si osobitne vážim, že vždy stavia čistotu myšlienky nad rýchly úspech. V každom návrhu hľadá podstatu – tú redukciu, ktorá neochudobňuje, ale obohacuje. Tento postoj, spojený s jeho integritou a nekompromisnou úprimnosťou v myslení i tvorbe, z neho robí takého architekta a človeka, akým je. Že je dnes Martin Zavracky vo svojej rodnej krajine ocenený prestížnou architektonickou cenou, napĺňa ma úprimnou radosťou a hrdosťou. Toto ocenenie patrí nielen architektovi najvyššej úrovne, ale aj človeku, ktorý svojím myslením a konaním presahuje hranice samotnej architektúry.

Drahý Martin, je pre mňa veľkou cťou a šťastím kráčať s Tebou po tejto dlhej spoločnej ceste. Stretnutie s tebou bolo pre mňa jedným z najdôležitejších profesionálnych okamihov v živote

Stephan Bastmann
Október 2025

Priateľ, architekt, človek bez hraníc
Danica Končeková

Architekt Martin Zavracky patrí medzi osobnosti, ktoré svojou prácou aj životným príbehom presvedčivo dokazujú, že talent, poctivosť a vytrvalosť nepoznajú hranice.

Poznám ho od detstva. Naše cesty sa prelínajú od detstva – naši otcovia boli priatelia, spoznali sa ešte na vysokej škole a ako deti sme stretávali v tej istej bratislavskej štvrti, kde sa poznali už aj naši starí rodičia – starí Bratislavčania.

Od tých čias si pamätám Martina ako výnimočne zvedavého, cieľavedomého a tvorivého chlapca. Už v detstve bolo zrejmé, že v ňom drieme niečo výnimočné – schopnosť vidieť svet inak, hľadať súvislosti tam, kde ich ostatní ešte len tušia, a vyjadrovať svoje myšlienky s prekvapivou ľahkosťou a vďaka výnimočnému výtvarnému talentu i grafickou čistotou. Bol to ten typ človeka, ktorý neustále „chrlil" nápady – mal vízie a vždy hľadal spôsob, ako ich premeniť na realitu. Pre neho takmer nič nebolo nemožné. Ak sa objavili pochybnosti, jeho povestné „ale prosím ťa" ich okamžite rozptýlilo a nasledovalo hľadanie riešenia – s typickou dávkou energie, nadhľadu a kreativity. Spája nás aj obdobie študentských rokov – navštevovali sme rovnaké gymnázium. Už vtedy bolo jasné, že Martin má nielen talent, ale aj odvahu – odvahu snívať o veľkých veciach a ísť za nimi. A túto odvahu si niesol so sebou aj v dospelosti. Rozhodol sa opustiť Slovensko a vydať sa do Nemecka – krajiny, ktorá je pre architekta zároveň výzvou aj skúškou. Presadiť sa tam znamená obstáť nielen v odbornej konkurencii, ale aj prispôsobiť sa inej mentalite, jazyku, prostrediu. Martin to zvládol s obdivuhodnou energiou, odhodlaním a vnútornou integritou. Napriek tomu, že sa usadil v zahraničí, Slovensko nikdy neopustil. Naopak – zostal jeho hrdým ambasádorom. Svojou prácou, postojom i osobnosťou neustále propaguje slovenskú kultúru, architektúru aj tradície. Je znalcom slovenských vín, iniciátorom kategórie najkrajšej vínnej etikety na tokajskej súťaži a dnes aj honorárnym konzulom Slovenskej republiky v Rostocku. Taktiež som rada, že si vždy nájde čas a býva významným členom komisií na jeho alma mater – na FAD STU.

Profesijne sa Martin Zavracky vypracoval na rešpektovaného architekta, ktorý si v Nemecku dokázal nielen vybudovať vlastný ateliér, ale aj pevné miesto medzi kolegami. Je aktívnym členom nemeckej komory architektov, bol predsedom spolku architektov a jeho pracovné tempo by sa dalo prirovnať k perpetu mobile – nevyčerpateľnému zdroju energie, nápadov a entuziazmu. Mala som možnosť s ním spolupracovať na viacerých projektoch – či už to boli návrhy pre areál Mittelmole Rostock-Warnemünde, objekt terminálu vo Warnemünde alebo školské stavby v Lankowe a Schwerine. V každej jeho práci cítiť racionálny, premyslený prístup, cit pre mierku a detail i tú jemnosť, ktorú možno nazvať až filigránskou. Jeho diela získali aj významné ocenenia – spomeniem aspoň tie spoločné: Neubau eines Terminalgebäudes Rostock-Warnemünde, ktoré bolo ocenené bronzovou medailou v súťaži Kalzip 2024 Architektur Award, či 2. miesto v medzinárodnej urbanistickej súťaži Areal Mittelmole Rostock-Warnemünde.

To všetko svedčí o profesionalite, húževnatosti a poctivosti, ktoré sú základnými črtami jeho tvorby. Presadiť sa v zahraničí je nesmierne ťažké. Človek tam nemá prirodzené zázemie, priateľov, ani istoty, ktoré by mu poskytovala domovina. O to viac si zaslúži uznanie ten, kto dokáže v cudzom prostredí nielen uspieť, ale aj zostať človekom – pokorným, spravodlivým, so zmyslom pre spolupatričnosť a hodnoty.

Martin Zavracky je dôkazom, že skutočný talent, poctivá práca a vnútorná integrita nepoznajú hranice.

Martin, som rada, že si mi blízkym človekom, s ktorým som mohla aj „kradnúť čerešne", a ďakujem Ti za Tvoju prácu, za Tvoju energiu, za to, že robíš Slovensko viditeľnejším a krajším – nech už je Tvoj ateliér kdekoľvek na svete.

Danica Končeková
Október 2025

Odvaha stáť na vlastných nohách vo „veľkom svete“ architektúry

Matej Siebert

S Martinom Zavrackym som sa stretol na zápise v prvý deň na Fakulte architektúry (vtedy ešte) SVŠT a od začiatku sme zistili, že máme veľa spoločného. A to najpodstatnejšie bolo, že architektúra je pre nás najdôležitejšia vec na svete, ktorej sa chceme venovať. A Martin vždy išiel do architektúry s maximálnym entuziazmom, ktorý nedával žiadne pochybnosti o jeho úspechu.

Od prvého dňa sme milovali naše nekonečné rozhovory o architektúre a o všetkom, čo s tým súvisí. Martin aj dokázal i z vtedy mála dostupných zahraničných informácií navnímať to podstatné, dokázal rozlišovať kvalitné a silné nápady. Spomínam si na našu prvú (a asi jedinú) skutočnú realizáciu, ktorú sme získali ako druháci. Bolo to oplotenie kostola v Lamači, ktorému Martin vtlačil svoj autorský prístup v Memphis štýle – v trochu šialenej fúzii postmoderny a lokálnej stavebnej tradície. Tá nekonečná Martinova túžba vymýšľať, experimentovať vždy a všade sa prejavovala neustálym gejzírom zväčša nezmyselných nápadov a špecifickým humorom, tak trochu vypožičaným od Lasicu a Satinského. Musím povedať, že sme s tým asi všetkým dobre liezli na nervy, ale nás to neodradilo. Okrem nadšenia disponoval Martin ešte jednou kľúčovou vlastnosťou – schopnosťou dotiahnuť, čo začal. Sedieť nekonečne dlho nad návrhmi, trpezlivo ťahať vtedy ešte ručne jednu čiaru vedľa druhej, bola danosť, ktorá k nemu patrí rovnako. Martin vždy vedel nájsť a vymyslieť niečo nové a odlišné, úplne mimo mainstreamu. Jeden z jeho nápadov boli benátske gondoly vo vtedy zatopenom podchode na Mierovom námestí. Tento trochu stratený priestor bol vždy jeho srdcovou témou, prišiel s víziou oživiť ho prvým McDonaldom a urobiť tak z neho živé srdce mesta plné mladých ľudí. V každej situácii vedel nájsť prirodzenú rovnováhu medzi experimentom a funkčným riešením. Naša generácia mala veľké šťastie v tom, že v novembri 1989 sme zažili Nežnú revolúciu. S Martinom sme sedeli v prvom linkovom autobuse, ktorí mohol slobodne ísť do Viedne, spolu sme robili ročníkovú prácu v prvom otvorenom ateliéri, v lete sme urobili prvú medzinárodnú študentskú súťaž na galériu do Helsínk. Tú sme síce nevyhrali, no zrealizovaný návrh architekta Stevena Holla obsahuje podobné princípy ako náš koncept, vtedy možno ešte študentsky nevybrúsený.

S možnosťou slobody prichádzali aj zahraničné praxe, Martin sa rozbehol do sveta, jeho študentskými zastávkami boli najskôr Cardiff a doma to bola škola Ivana Gürtlera. Medzitým sme hľadali doma v Bratislave možnosť ako odštartovať vlastný ateliér. Mali sme aj vymyslený názov – bolo to prosté Ô, ktoré ako písmeno symbolizovalo niečo, čo žiaden iný jazyk nemá. Podarila sa nám prvá zákazka, ktorá síce nebola architektúrou, ale o to väčšou výzvou – predizajnovali sme 15 rôznych obalov cigár, ktoré vtedy vyrábal Slovenský tabakový priemysel (odvtedy nemôžem fajčiť cigary).

Martin získal doktorandský pobyt v švédskom Lunde a práve vďaka nemu si našiel prácu na druhej strane Baltu – v Nemecku. Tu sa prejavila tá jeho silná túžba robiť architektúru – Martin si po pár učňovských rokoch vytvoril vlastný ateliér a nastúpil na svoju autorskú cestu v Rostocku.

Vytvoriť vlastný ateliér nie je úplne bežné a vytvoriť ho v úplne inom kultúrnom prostredí v Nemecku, získať si ako cudzinec dôveru klientov a nesklamať ich, to chce fantastickú kombináciu vôle, výdrže a zodpovednosti. Popri tom všetkom nestratiť vlastnú kreativitu a dokázať sa presadiť s úplne iným architektonickým jazykom, ako bol obvyklý v Nemecku, je o to viac zázrakom. Martinovi sa to úspešne podarilo, o čom svedčia desiatky štúdií a realizácií. Nie je to iba otázka akéhosi talentu či šťastia. Martin, musel si zvládnuť oveľa viac. Bola to vždy Tvoja vôľa robiť najlepšiu architektúru, ktorá Ťa dostala na piedestál. A som rád, že pri našich rozhovoroch sa vždy vieme vrátiť aj k nášmu humoru a stále si dokážeme rozumieť aj bez slov.

Matej Siebert
Október 2025

Architekt medzi priestorom, kultúrou a zodpovednosťou

Peter Gero

Sú architekti, ktorí stavajú domy – a sú takí, ktorí tvoria priestory pre život. Martin Zavracky patrí k tým druhým. Nie je len architektom, ale aj znalcom kultúrnych a politických súvislostí, tvorcom, ktorý s empatiou a jasnosťou reaguje na princípy urbanistického rozvoja. Jeho tvorivosť pramení z hlbokého pochopenia úlohy – z talentu preniknúť do podstaty architektonických otázok. V jeho návrhoch možno rýchlo spoznať základný postoj, ktorý formuje aj jeho tím: úctu k miestu, k histórii a k ľudskej mierke.

Zavrackeho architektúra vyrastá z miesta, nie nad ním. Vzniká z presného pozorovania, z analýzy a z jemného citu pre sociálne väzby a ľudské potreby. Spája racionálnu štruktúru s poetickou citlivosťou – zriedkavá, takmer magická kombinácia.

Jeho prístup k tvorbe má korene v kultúrnom priestore, z ktorého pochádza. Tam sa formovalo jeho umelecké cítenie – cítenie, ktoré ho učí vytvárať priestory, ktoré nielen fungujú, ale nesú aj vyšší zmysel: miesta, ktoré stelesňujú hodnoty, nie iba úžitok. Projekty jeho ateliéru nikdy nevznikajú v prázdnom, intelektuálnom vákuu. Sú výsledkom dôkladného pozorovania, analytickej presnosti a úcty k historickému kontextu. V každom jeho návrhu cítiť vedomie identity miesta – rovnako ako aj pochopenie ekonomických nevyhnutností, ktoré formujú každé dielo.

Zavracky tak vytvára novú formu architektúry: sebavedomú vo výraze, preniknutú umeleckou, ba až poetickou racionalitou. Jeho diela budujú kultúrne mosty medzi severom, prímorským priestorom a strednou Európou – tak ako kedysi Ladislav Hudec svojou tvorbou spájal rôzne kultúrno-geopolitické svety.

Udelenie Ceny Ladislava Hudeca Martinovi Zavrackému je preto viac než len ocenením: je poctou postoju – zodpovednosti, ktorú preberá za priestor, mesto a spoločnosť. Ukazuje, že architektúra presahuje samotné stavanie – že je jazykom, ktorý rozpráva o ľudskosti, identite a budúcnosti.

Peter Gero
Október 2025

Zoznam
realizácií

1995	Novostavba filiálok sporiteľní v Karlsburgu, Gützkowe a Greifswalde
1996	Novostavba 3 obytných domov v Greifswalde
1998	Novostavba obytného domu so službami, 60 bytov, Neuer Markt, Rostock
1999	1. miesto v súťaži – SIXT Call Center v Rostocku Lütten Klein
2002	Prestavba športovej haly, Univerzita Rostock
2002	Podchod pre chodcov Rostock-Lütten Klein – ocenene Renault Traffic Award
2003	Prestavba a novostavba obytného a obchodného domu, Rostock – Reutershagen
2003	Novostavba obchodného domu, Kröpeliner Straße, Rostock
2004	Terminál 1 – Warnemünde Cruise Center, Rostock-Warnemünde
2005	Obytný komplex s opatrovateľským zariadením, Krischanweg Rostock
2005	Federálny úrad polície – centrála Rostock
2005	Nákupné centrum Glatter Aal, Rostock
2005	Obytný a obchodný dom Fischbank, Rostock – vlastný ateliér
2006	Obytné domy v Anklame
2006	„Bernsteinhaus“ – polyfunkčný objekt, Ribnitz-Damgarten – 1. cena
2007	CEPIT – počítačové centrum Bratislava/SK
2007	Medicínske centrum, Rostock
2008	Obytný dom – Weißgerberstraße, Rostock
2008	Obytný komplex Cosfelderstraße, Rostock
2008	Inštitút pre baltské rybárstvo, Rostock
2009	Centrálny archív a administratívne budovy, Daňový úrad Rostock
2009	Výskumne centrum Univerzity Rostock, fáza 1 a 2
2009	Internát strednej odbornej poľnohospodárskej školy, Güstrow
2009	Informačné centrum Federálneho úradu pre atómovú energiu, Salzgitter – 1. miesto
2009	Sanácia a prestavba vodného a plavebného úradu Lübeck
2009	Menza a hospodárska budova pre ozbrojené sily (Bundeswehr), Munster
2009	Plán zóny – polostrov Pütnitz (5km), Ribnitz-Damgarten
2010	Novostavba colného centra Stralsund – Dänholm
2010	Novostavba základnej a strednej školy, Rostock
2011	Novostavba policajného komplexu pre spol. krajinu M-V, Rostock-Waldeck
2011	Novostavba strelnice a tréningového centra polície, Güstrow
2011	Prestavba obytného domu Stralsund, Knieper Nord
2012	Územný plán „Obere Warnowkante“, Rostock-Gehlsdorf
2012	Novostavba obytného komplexu, štvrť Fleischervorstadt Greifswald
2012	Novostavba obytného komplexu, Stralsund
2013	Novostavba univerzitnej knižnice, Fachhochschule Stralsund
2013	Novostavba obytného komplexu, Rostock – Groß Klein
2013	Záchranné a tréningové centrum Červeného kríža, Rostock-Lütten Klein
2013	Sanácia daňového úradu Rostock – Budova A
2013	Medzinárodný dom turizmu, Rostock
2014	Obytný a obchodný dom, Ribnitz-Damgarten
2014	Sanácia daňového úradu Rostock – Budova B
2014	Výučbová budova strednej poľnohospodárskej odbornej školy, Güstrow
2015	Novostavba obytného komplexu „Eschenhof“, Rostock
2015	Novostavba obytného komplexu „Hansequartier“, Greifswald
2015	Novostavba policajného centra, Schwerin
2015	Novostavba administratívneho centra colnej správy, Stralsund – Dänholm
2015	Medicínsko-terapeutické centrum, Roggentin
2015	Strelnica policajného prezídia Južné Hesensko, Darmstadt
2015	Novostavba sídla NATO v Rostocku
2015	Obytná štvrť „Boddenwiese“, Ribnitz-Damgarten
2015	Novostavba kasární Rettberg, Eutin
2016	Novostavba a sanácia Kriminálneho úradu colnej správy, Kolín – Dellbrück
2016	Výskumne a laboratórne centrum Univerzity Rostock, 1. a 2. etapa
2016	Novostavba strednej odbornej technickej školy, Schwerin-Lankow
2016	Sanácia filozofickej fakulty, Univerzita Rostock
2016	CAMPUS ALTKARLSHOF – kancelársky komplex B+Z Architekten
2016	Novostavba kasární, Poddôstojnícka škola námorníctva, Plön
2016	Novostavba a sanácia školy, Garz (Oder)
2017	Sanácia lietadlového hangára, polostrov Pütnitz, Ribnitz-Damgarten
2017	Novostavba Terminálu 2, Rostock-Warnemünde
2017	Novostavba základnej školy, Wismar
2017	Obytný komplex „Schützen Quartier“, Prenzlau
2017	Novostavba hasičskej stanice, Berlín-Hohenschönhausen
2018	Obytný komplex s 320 bytovými jednotkami, Rostock – Lütten Klein
2019	Obytná štvrť Badstüberstraße, Neubrandenburg
2020	Novostavba policajného komplexu, Neuruppin
2021	Novostavba 11 výcvikových centier pre generálne riaditeľstvo colnej správy
2022	Federálny úrad pre zahraničné záležitosti, Brandenburg an der Havel
2023	Policajná vysoká škola, Oranienburg
2023	Rostock Offshore Quartier, Rostock – Warnemünde
2024	Novostavba špeciálnej školy a komunitného centra, Schwerin-Lankow

Cena Ladislava Eduarda Hudeca 2025

Vybrané diela

CAMPUS ALTKARLSHOF – KANCELÁRSKY KOMPLEX
ROSTOCK

„Campus Altkarlshof" je navrhnutý ako moderné inovačné centrum a sídlo architektonickej kancelárie Bastmann+Zavracky. Flexibilné kancelárske priestory s markantnou architektúrou ponúkajú adresu pre IT-spoločnosti. Komplex zároveň spĺňa najvyššie energetické požiadavky a je realizovaný podľa štandardov trvalej udržateľnosti BNB.

ROSTOCK OFFSHORE QUARTIER - POLYFUNKČNÁ BUDOVA
ROSTOCK - WARNEMÜNDE

V rámci pristavu Rostock-Warnemünde plánuje energetický koncern 50Hz štvorpodlažnú, transparentnú átriovú administratívnu budovu. Flexibilné pracovné priestory – od maloplošných kancelárií až po veľkopriestorové zóny – poskytujú kvalitné pracovné podmienky pre približne 180 zamestnancov. Súčasťou budovy je „riadiace centrum" navrhnuté podľa najvyšších bezpečnostných štandardov, ako aj 200 metrov dlhá hala na opravu káblov a off-shore platformiem v Baltiku.

PRISTAVNÝ TERMINÁL WARNEMÜNDE CRUISE CENTER
ROSTOCK - WARNEMÜNDE

Moderný prístavný komplex pre výletné plavby v Rostock-Warnemünde pozostáva z dvoch terminálových budov, z ktorých každá má kapacitu približne 3 000 cestujúcich a spĺňa najvyššie bezpečnostné štandardy, aké sa inak uplatňujú iba na medzinárodných letiskách. Obe budovy so svojou expresívnou architektúrou otvárajú „bránu do sveta“, cez ktorú sa hanzové mesto Rostock prezentuje cestujúcim z výletných lodí z celého sveta.

BYTOVÝ KOMPLEX HANSEHOF
GREIFSWALD

Obytný komplex „Hansehof" v hanzovom meste Greifswalde sa nachádza priamo na brehu rieky Ryck a je navrhnutý ako obnova historickej mestskej zástavby. V štyroch budovách vzniklo 110 bytových jednotiek (byty s 2 až 5 izbami) a podzemná garáž so 150 parkovacími miestami. Byty na prízemí majú predzáhradky, ostatné byty disponuju lodžiami alebo balkónmi.

OBYTNÝ KOMPEX MÖLLNER STRAßE
ROSTOCK

Obytny komplex v Rostock-Lütten Klein so 318 bytovými jednotkami predstavuje progresívnu formu bývania, ktorá vďaka inovatívnemu parkovaciemu a mobilitnému konceptu funguje ako pilotný projekt modernej urbanistickej výstavby a stanovuje nové štandardy vnútromestského života v Rostocku. Popri plánovaných sociálnych bytoch tvoria verejné priestranstvá a rozmanité ihriskové zóny pre deti ako aj dospelých dôležité prvky pre živé a aktívne spolužitie.

OBYTNÝ KOMPLEX SCHÜTZEN QUARTIER
PRENZLAU

Na území bývalých cisárskych kasární v Prenzlau – kedysi strelnice streleckého spolku – vznikol kompaktne usporiadaný obytný areál, obklopený historickými tehlovými budovami wilhelminskej éry. Obytný projekt zahŕňal päť bytových domov s tromi nadzemnými podlažiami a ustúpeným podlažím, pozostavával z „bránového" domu a štyroch tzv. „dvorových" domov.

CENTRÁLNY POLYFUNKČNÝ KOMPLEX ČERVENÝ KRÍŽ
ROSTOCK

Polyfunkčný komplex Červeného kríža v spojení s centrom rýchlej pomoci v Rostocku zahŕňa nasledovné funkcie: kancelárske priestory pre cca 120 zamestnancov, školiace a poradenské priestory pre externé sily, vlastnú jedáleň s centrálnou kuchyňou, ubytovacie izby pre záchranárov a lekárov, v spojení s garážovým a vozovým parkom pre vozidlá rýchlej pomoci.

DOM CESTOVNÉHO RUCHU
ROSTOCK

Návrh na „Dom cestovného ruchu" v Rostocku, ocenený 1. miestom v celoeurópskej súťaži, je koncipovaný ako kompaktný päťpodlažný objekt pre administratívu v tvare písmena L, ktorý ohraničuje zelený, poloverejný dvor. Orientácia a otvorenie budovy sú dôsledne smerované k rieke Warnow, vďaka čomu je optické prepojenie s vodou ako elementom. Fasády sú vytvárané jasne štruktúrovaným rastrom horizontálnych pásov – tento funkčne podmienený architektonický jazyk pokračuje aj v interiéri.

NOVOSTAVBA STREDNEJ ODBORNEJ TECHNICKEJ ŠKOLY
SCHWERIN LANKOW

Novostavba najväčšej strednej odbornej školy technického zamerania v Meklenbursku-Predpomoransku spája široké spektrum využitia, od učební, dielní a laboratórií až po jedáleň, aulu, administratívu a technické zázemie. Tri kompaktné, štvorpodlažné „moduly" usporiadané pozdĺž centrálnej „školskej aleje" vytvárajú moderný pedagogický koncept s otvorenými učebnými priestormi a flexibilne využiteľnými zónami na učenie, oddych a voľný čas.

NOVOSTAVBA ZÁKLADNEJ ŠKOLY
WISMAR

Základná škola v tvare L vo Wismare sa otvára smerom k centrálne riešenému vonkajšiemu školskému dvoru – s ihriskami, školskou záhradou – až po ďalšie pedagogicky využívané plochy. Veľkoryso dimenzované, presvetlené átrium nástupného priestoru s „amfiteatrovým" schodiskom tvorí živý stredobod školy so špecifickou atmosférou.

BYTOVÝ KOMPLEX BODDENWIESE
RIBNITZ-DAMGARTEN

Dva obytné domy s podzemnou garážou realizované pre bytové družstvo „Am Bodden" dopĺňajú existujúce sídlisko zo 70. rokov v Ribnitz-Dammgartene modernou, expresívnou architektúrou, ktorá zámerne vytvára výrazný kontrast k ortogonálnej štruktúre pôvodnej zástavby. Kompaktne členené hmoty budov sa vďaka mierke zodpovedajúcej výške okolitých objektov a decentnému výberu materiálov harmonicky začleňujú do prostredia, pričom dynamicky tvarované fasády a rohové balkóny vytvárajú novu modernú adresu.